

LATINSKE PJESME SEBASTIJANA MLADINIĆA

čudna sudbina u povijesti proučavanja naše književnosti prati djelo Sebastijana Mladinića. Veoma je rano zapaženo, sačuvano u sebi suvremenim ili u nešto kasnijim prijepisima, svako je označeno njegovim imenom, dakle je neprijeporno, a sve do sada nije u cjelini izdano.

Odavno je u znanosti poznat podatak o postojanju latinskih pjesama u čast svetoga Ivana Trogirskoga, ali bio je bez navoda pjesnika. To je zabilježio Ivan Lučić u Vita B. Ioannis Confessoris Episcopis Traguriensis, et eius Miracula tiskanoj u Rimu 1657: "Manuscripta extant quoque quaedam miraculorum fragmenta, ipsaque Vita heroico Carmine composita, sicut, et epigrammata et elegiæ in honorem eiusdem, à diversis praestantibus viris collectae." (bilješka 53, strana 55). Kad je Filippo Riceputi pisao u čast pape Benedikta XIII djelo o Ivanu Trogirskom (završeno između 10. siječnja 1729. i 21. veljače 1730, tiskano 1864. pod naslovom Storia della vita di san Giovanni Orsini) ponovio je na sličan način Lučićev podatak, a to što tvrdi da su poznata i imena pjesnika, pokazuje da je poznavao Lučićeve izvore. On piše: "Al tempo, che Giovanni Lucio scriveva di Treguano l'anno MDCLVII. si ritrova in mano di privati della sua patria un'altra Vita di San Giovanni in Verso eroico; come pure una raccolta considerabile di epigrammi, e di Elegie in suo onore li quali componimenti per essere stati, com'egli addita, di varj autori, e tutti di chiaro nome, non è inverisimile che non più sieno delle cose inudite, ò almeno de pellegrini pensieri."¹

Godine 1798. našao je Andrija Ciccarelli (čikarelić, čikarelović) jednu od tih latinskih pjesama: "Fino dall'anno 1798. mi fu dato di ritrovare a caso la vita di S. Giovanni Ursini... Era essa mancante del suo principio, e del fine; ed è una Minuta originale scritta, per così dire, di primo getto in Versi eroici latini, non ritoccati dall'Autore, e quindi alcuni non corrispondenti all'esattezza delle regole della Prosodia, che per non alterar punto l'originale non ho corretto. Essendo stato io allora Parroco di questo Castello di Pucischie nell'Isola Brazza trovai col confronto delle Note de'Battesimi, e de' Matrimonj, che questa Minuta era scritta di carattere di Don Bernardino Prodi del Castello stesso, di cui dall'anno 1566. fino all'anno 1589. fu egli Parroco, e fu pure Vicario Foraneo..." Tako je zbog nepotpune sačuvanosti djelo pogrešno pripisano drugom, a Bernardin Prodić, od kojega nije sačuvano ni jedno književno djelo, proglašen je pjesnikom.² Andrija Ciccarelli je priredio tiskano izdanje ovoga djela pod naslovom Vita S. Joannis Ursini Episcopi Traguriensis. Nesačuvane

dijelove nadomjestio je latinskim stihovima Trogirana Špira Carrare, učitelja gramatike u Nadbiskupskom sjemeništu u Splitu. Carrara je čitavo djelo preveo na talijanski pod naslovom Vita di S.Giovanni Ursini Vescovo, e Protettore di Traù, tako da je tiskano dvojezično: latinski na stranama s parnim brojevima, a talijanski na neparnima. Ciccarelli je napisao bilješke na latinskom (tiskane ispod latinske pjesme) i u njima na osnovi Lučića i Farlatija objašnjava neke događaje opisane u pjesmi. Svoju knjigu posvetio je uglednom Trogiraninu Radošu Antunu Michieli Vitturi, a tiskana je 1814. u Splitu u Demarchija. Rukopis što ga je našao Ciccarelli čuvao se do rušenja u prošlom ratu u knjižnici zadarske gimnazije.³

Zadarski povjesnik Giuseppe Ferrari Cupilli imao je zbornik latinskih pjesama pisan rukopisom Petra i Ivana Lučića. Za već spomenutu knjigu Memorie iz 1864. on je napisao prilog Divozione della città di Zara per San Giovanni Orsini, con due poesie latine inedite ad encomio del Santo e della città di Traù, i tako je tiskao pjesmu In D.Joannem Episcopum Traguriensem ob custoditam civitatem Ode dimetrum jamb. Seb. Mlad. (strana 211-213). U bilješci izdavača piše: "Così è indicato nel manoscritto l'autore di questo componimento, ed egualmente lo è anche in qualche altro che nel medesimo si ritrova, con la giunta soltanto in alcuno di una s (Seb. s Mlad. s). Vorrebbe forse dire Sebastianus Mladineus?" Tako je u povijest književnosti ušao Sebastijan Mladinić. Rukopis je 1877. kupljen za sadašnju Naučnu biblioteku u Zadru (broj Ms.617, Inv.25290).

Godine 1869. upozorio je Šime Ljubić na rukopis u arhivu Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti (IV a 33) u kojem je: "Navišćenje Pričiste Divice Marie, pred kojim se kaže, da je složeno po Don Sabiću Mladinića, o kom nemam nikoje viesti."⁴ Djelo je po tom rukopisu priredio za izdanje Matija Valjavec, a tiskano je u Akademijinu nizu Stari pisci hrvatski godine 1893. (knjiga XX, strana 138-156). Tako je postalo poznato i jedino njegovo hrvatsko djelo,⁵ a o pjesniku još ništa ne znaju, pa izdavač nije ni primijetio da je već poznato jedno Mladinićevo latinsko djelo.

Nedugo zatim, oko godine 1898, našao je Petar Kaer rukopis Ivana Lučića u kojem je bilo sabrano mnoštvo građe koju je Lučić koristio za svoje izdanje iz 1657. Tu je on prepisao i pet latinskih pjesama i označio ih imenom Sebastijana Mladinića. Kaer je o tom otkriću napisao raspravu O pravom auktoru Vita S.Joannis episcopi et patroni civitatis Tragurii versibus latinis conscripta i o jednom nepoznatom rukopisu Ivana Lučića.⁶ Popisao je sadržaj rukopisa i donio prve stihove triju Mladinićevih pjesama, a za četvrtu je naznačio da ju je već tiskao Ferrari Cupilli. Upozorio je da je pronašao čitavu pjesmu Vita B.Joannis Epi. Trag. - Metro edita nec non quatuor particulis distincta. - Per Sebastianum Mladineum Sacerdotem Dalm. Brachien. Ispisao je važnije razlike između ovog i Ciccarellijeva rukopisa i zaključio: "Između izvornog rukopisa Mladinićeva, koji se čuva, kako smo rekli u c.k. gimnazijalno-pokrajinskoj biblioteki u Zadru, i prepisa Lucieva, koj mi posjedujemo, nema razlike, izuzamši manjkavost na početku i na svršetku; pak sve ono što se u Ciccarellovu prepisu razlikuje od našega, to je izpravljeno, umetnuto i izostavljeno od Dr. Špire Carrare, koji je uredio Mladinićev rukopis za tisak." (strana 503). Kaer na početku objašnjava da se taj prijepis koji je služio za tiskanje čuva u arhivu c.k. dalmatinske vlade u Zadru (strana 474). Kaer donosi kratku vijest o Mladiniću koju mu je poslao pučki župnik Toma Carević: "Sebastianus

Mladineo (Mladinić) de Pucischie, qui fuit ab anno 1597; initio anni 1621. obit." (strana 475), ali pjesnika ne povezuje sa već tiskanim njegovim hrvatskim djelom. Rukopis je 1954. kupila Nacionalna i sveučilišna biblioteka u Zagrebu (broj R 6608).

Nakon ove osnovne vijesti o pjesniku dugo nitko ne istražuje njegov život. Temeljito to čini Petar Kolendić pronašavši obilje podataka u hvarskom biskupskom arhivu i pučiškim maticama, te ih objavljuje 1927. u radu Ko je Don Sabić Mladinić? Radeći dalje na istim izvorima Andre Jutronić sabire još podataka i objavljuje ih 1963. u radu Nekoliko podataka o Sabi Mladiniću 1563(?) - 1620.⁸

Za ovo prvo cjelovito izdanje svih do sada poznatih Mladinićevih latinskih pjesama, koje su sve spjevane u Trogiru, u čast Trogirana i sačuvane u rukopisima Trogirana Petra i Ivana Lučića, istražio sam podatke o njegovu trogirskom boravku u knjizi krštenih od 2.siječnja 1569. do 9.prosinca 1607. koja se čuva u arhivu trogirske gradske župe (stolne crkve). Ovdje ih donosim, zajedno sa već poznatim vijestima, u kratkim bilješkama o vremenskom slijedu njegovog života.

Sebastijan Mladinić je rođen u Pučišćima (Kaer, 475). O njegovim roditeljima ne znamo ništa sigurno, pa Kolendić pretpostavlja da mu se otac zvao Ivan (po nadgrobnoj ploči iz 1578). Sam Sebastijan daje o godini svoga rođenja dva podatka: 1561. (14.rujna 1617. izjavljuje da ima 56 godina) i 1563. (16.srpnja 1613. izjavljuje da ima oko 50 godina). Godine 1579. zabilježen je u pučiškim maticama vjenčanih kao subđakon (Jutronić, 62). Po njegovoj izjavi danoj 1603. školovan je na Ilirskom kolegiju u Loretu: "Fuit enim alumnus per quator annos Colegii Illyrici in Laureto et est probae et optimae eruditionis." (Kolendić, 121 i 123, bilješka 8).⁹ Godine 1584, 9.listopada, zabilježen je u maticama krštenih u Pučišćima kao svećenik (Kolendić, 121 i 123, bilješka 9). Dana 8.travnja 1586. sam je napisao u trogirskoj matici krštenih: "adi 8 ditto Ego Pbr. Sebastianus Mladineus ludi maister in echlexia gremior p. baptismum colochaui Pelegrinam filiam D.Petri Cippici, et D.Catarine sue consortis cōpatres fuerunt D.Chazimirus Verantius, et Lucia Uxor mr. Francisci Messa seu Cocharlich" (list 120r). Ovaj podatak potvrđuje njegov boravak u Trogiru, službu učitelja kakvu će do kraja u trogirskoj crkvi obnašati, a i kasnije u Hvaru i kada bude župnik u Pučišćima. Pokazuje njegovo prijateljstvo sa Petrom Čipikom (Koriolanovićem) piscem hrvatskih djela o svetom Ivanu Trogirskom i o Katarini, kojemu je Mladinić posvetio svoju pjesmu o Ivanu. To je prijateljstvo očito jer on će krstiti i Petrova sina Vicka, a nije svećenik koji redovito krštava (svoje zabilježbe piše poetično latinski za razliku od uobičajenih talijanskih). U Trogiru je 20.siječnja 1588, kada krsti Ivana Antuna sina Jakova Celija i Lucije Orese ili Zlatarića (list 134r), posljednjeg dana veljače iste godine krsti Franju sina Petra i Ivane Fera, a kumovi su liječnik Mauricije Gripho i žena ljekarnika Mihajla (list 135v). Slijedeće godine, 12.ožujka 1589, sebe ponovno naziva "ludi m.r" kada krsti Vicka Čipika, a tada je kum kirurg Bonavita Bonaiuli (list 141v). Nekoliko dana kasnije, 18.ožujka, bilježi da je u kući kancelara Ivana Tomasea i žene mu Margarite blagoslovio novorođeno dijete Marka Antuna u pogibelji, a kum je bio gradski knez Alviz Michiel. Godinu dana kasnije, kada navraća u Trogir, 5.kolovoza 1590, obavlja krštenje istoga djeteta (list 146v). Na kraju godine 1589. je u Nerežišćima gdje 29. prosinca sklapa ugovor sa ostarjelim bračkim arhiprezbiterom i žup-

nikom Jurjem Drivodiljićem da će preuzeti ovu središnju brač-ku župu (Kolendić, 121 i 123-124, bilješka 10). Taj ugovor biskup hvarski Cedulin potvrđuje imenovanjem 4. siječnja 1590. (Kolendić, 124, bilješka 11), a kroz tu godinu mu u lipnju po-vjerava poslove u Sutivanu (Jutronić, 62). Nedugo zatim 14. srpnja 1592. biskup dokida imenovanje i na Mladinićevu žalbu potvrđuje tu odluku 25. srpnja (Kolendić, 121, 124-125, bilješke 12-14). U kasno ljeto 1594. i sve do mjeseca studenoga za-bilježen je u pučiškim maticama kao kapelan (Kolendić, 121, 125, bilješka 15), a nakon toga je učitelj u Hvaru i 31. ožujka 1596. član ispitnog povjerenstva za župnike (Kolendić, 121 i 125, bilješka 16). Kako je 1603. naveo ispravu imenovanja, znamo da je od 16. lipnja 1597. župnik u Pučišćima (Kolendić, 121 i 125, bilješka 17). Tamo ga zatiče apostolski pohoditelj Priuli 1603. (Kolendić, 126, bilješka 20), te mnogi biskupski pohoditelji od 1605. do 1620. (Jutronić, 62-63 i Kolendić, 122). Za čitav niz godina: obično u lipnju i srpnju 1605, 1606, 1609, 1611, 1613, 1614, 1615, 1616, 1617, 1618. ima veoma zanimljivih izvjava o njemu, njegovoj kući, crkvi i školi, o propovijedanju, gradnjama, o župljanima. Sve tako do 20. ko-lovoza 1620, kada imamo vijest da je živ u knjizi krštenih (Kolendić, 122 i 126, bilješka 19), a zatim u istoj knjizi 22. listopada je zapisan Antun Tomić kao kapelan, a 22. studeno-ga kao zamjenik župnika. Tvrdnja da je umro na početku godine 1621. (Kaer, 475) mogla bi biti tačna, jer 17. ožujka te godi-ne u knjizi krštenih je novi župnik Ivan Županović (Kolendić, 122).

Latinske pjesme pisao je u Trogiru. To znamo po tome što je na kraju one o smrti sestre Petra Lučića zapisana godina 1587, a Jeronim Makareli je umro 1588. (prije 18. listopada). Tko su bili Trogirani kojima je pjevao. Petar Cipiko (Koriolanović) je pisac dva do sada poznata nabožna djela; ne znamo godine njegova života, ali sudeći po rođenju njegove djece (1577-1593) vjerovatno je rođen oko 1550, a umro oko 1600; žena mu je Ka-tarina Lodi. Petar Lučić je pisac hrvatskih i latinskih pjesa-ma, a možda je i prevodilac života svetoga Ivana Trogirskoga na hrvatski, sakupljao je povijesne podatke i sastavio dva ru-kopisna zbornika latinske i hrvatske poezije i proze; ne znamo tačno kada je rođen, ali po podatku iz (još neproučenog) rodo-slovlja otac mu se Jeronim oženio 1548, dakle mogao je biti rođen oko 1550; umro je 30. siječnja 1614. U naslovu Mladiniće-ve pjesme nije naznačeno ime Petrove sestre koja je mlada umr-la, ali se po pjesmi koja je u rukopisu pred njom može zaklju-čiti, jer je rukopis tako složen, da je to Elizabeta; ona u rodoslovlju (Arhiv Jugoslavenske akademije znanosti i umjet-nosti, IV c 43) ima mjesto najmlađe Jeronimove kćeri i zapisa-no je da je udana za Jeronima Martinisa. Jeronim Makareli je od 1578. zadarski kanonik, od 1579. opat Sv. Ambrozija u Ninu, od 10. srpnja 1581. ninski biskup, a umro je 1588. jer je 18. listopada te godine izabran novi biskup.¹⁰ Mladinićev sestrić Ivan kome je posvećena slijedeća pjesma i uz nju još jedna kraća, mogao bi biti, sudeći po pjesmi nakon njih u rukopisu, iz roda Chiudi (Claudi), te o njemu ništa nije poznato jer su knjige umrlih sačuvane iz kasnijega vremena. Valerije Makare-li, komu je o smrti Mladinić ispjevao posljednju pjesmu u ovom zborniku, mogao bi biti prema rodoslovlju Lučićevih muž naj-starije Petrove sestre Nikolette. O svetom Ivanu Trogirskom ko-jemu je u čast pjesnik spjevao najviše sačuvanih pjesama, naći će čitalac dovoljno podataka o izdanju svećeva života u nizu Splitski književni krug.

Pjesme Sebastijana Mladinića priredio sam po dvama rukopisnim zbornicima. Zadarski (Ms.617) je stariji (1568-1614) i većim

dijelom pisan od Petra Lučića. U njemu su sve Mladinićeve pjesme osim Vita Beati Ioannis Episcopi Traguriensis. One su u ovom izdanju raspoređene kako su i u zborniku. Sve su pisane rukopisom Petra Lučića, pa sam se njegov pravopis držao. Na lijevom rubu stranice označen je broj lista ovog zbornika, a na desnom rubu je broj lista mlađeg zbornika uz one pjesme koje su u njemu sačuvane. Zagrebački rukopis (R 6608) je mlađi (1651-1657) i pisao ga je jedino Ivan Lučić. U njemu su osim Mladinićeve pjesme Vita (kojoj je ovo nakon nestanka rukopisa u zadarskoj gimnaziji jedini rukopis) još četiri pjesme u čast Ivana Trogirskoga koje je Ivan vjerno prepisao iz očeva rukopisa (pravopis je nešto drugačiji). On nije prepisao naslov prve pjesme, već je napisao samo: "Seb. Mladineus", pa je ispred slijedeće tri ponovio samo: "Eiusdem", a pred posljednjju je dometnuo i dio naslova po očevu rukopisu: "Ob Custoditam Civitatem Dimetrum Jamb:". Pjesma Vita izdana je po ovom zborniku. Na lijevom je rubu broj lista, a na desnom je broj stranice izdanja iz 1814. (dijela po izvornom rukopisu). Znak * označava stih koji je u zborniku naknadno protumačen drugim rukopisom (vjerojatno Riceputijevim ili Farlatijevim), što je ovdje dano u bilješkama uz broj izvornog stiha. Razlike prema izdanju iz 1814. nisu zabilježene, jer su one prema svjedočanstvu Kaera koji je rukopise uspoređivao, djelo Špira Carrare koji je rukopis priredio za tisak i pjesmu preveo na talijanski.

BILJEŠKE

¹ Prema prijepisu trogirskog bilježnika Jeronima Bufalisa (započetom 27. prosinca 1789, završenom 5. veljače 1790), sada u knjižnici Nadbiskupskog sjemeništa u Splitu (broj LVII. 3.11), list 6r. Tiskano je izdanje u nekim riječima različito; njega je priredio i izdao Stjepan Pavlović Lučić uz još druga djela u knjizi *Memorie di cose dalmatiche nella Storia della vita di san Giovanni Orsini vescovo di Traù scritta dal Padre Filippo Riceputi*; tiskao je u Zadru 1864. Demarchi-Rougier. Ovaj navod je na strani 23-24 uz bilješku priređivača da je to epska pjesma Bernardina Prodića u Ciccareljevom izdanju iz 1814.

² Ciccarelli je uveo Bernardina Prodića u povijest književnosti najprije u svom djelu *Osservazioni sull'Isola della Brassa, e sopra quella Nobilita, Venezia, 1802, 17*. Zatim je opširnije pisao o njemu 1814. u uvodu (*L'Editore ai Leggitori*) svog izdanja Vita, iz kojeg je i ovaj navod (strana 7). Šime Ljubić pogrešno razumije Ciccareljev podatak (iz 1802.) o godini 1579., pa tvrdi da je Prodić napisao Vita 1579. (*Dizionario biografico degli uomini illustri della Dalmazia, Vienna-Zara, 1856, 262*). Giuseppe Ferrari Cupilli kada piše o Prodiću po Ciccareljevima ne ponavlja tu Ljubićevu pogrešku (*Cenni biografici intorno ad alcuni uomini illustri della Dalmazia, Il Dalmata, Zara, XXII/1887, 55, Sabato 9 Luglio, 2*). Ostali povjesnici u XIX stoljeću ne spominju Prodića.

³ Vitaliano Brunelli, *Catalogo sistematico dell'i.r.biblioteca ginnasiale-provinciale di Zara, Programma dell'i.r.Ginnasio Superiore in Zara* pubblicato dalla Direzione Ginnasiale alla fine dell'anno scolastico 1901-1902, Zara, XLV/1902, 51, broj 3301; rukopis na papiru u četvrtini sa 32 lista (broj knjižnice 3464 g 1 fasc.IV).

⁴ *Ogledalo književne poviesti jugoslavjanske na podučavanje mladeži*, II, Rieka, 1869, 395.

⁵ Marin Franičević mu pripisuje i Prikazanje od ušastja na nebesa slavne divice Marije (jer se u njemu slavi hvarski zaštitnik sv.Stjepan) i Prikazanje Sv.Ivana Krstitelja (bez obrasloženja, može se shvatiti da to čine i drugi povjesnici, ali koliko je meni poznato nitko nije prije njega to iznosio): *Od renesanse do prosvjetiteljstva (dio Razdoblje renesansne književnosti)*, Zagreb, 1974, 84 (Povijest hrvatske književnosti, knjiga 3). Potpuni prikaz dao je Francesco Saverio Parillo, *Le sacre rappresentazioni croate*, Bari, 1975, 1-148 (*Quaderni degli Annali...*).

⁶ *Prosvjeta*, Zagreb, XII/1904, 15, 1.kolovoza, 474-475; 16, 15.kolovoza, 502-503; 19, 1.listopada, 599-603; izdano je i kao posebni otisak.

⁷ *Građa za povijest književnosti hrvatske*, Zagreb, X, 1927, 119-126 (1-8).

⁸ *Zadarska revija*, Zadar, XII/1963, 1, veljača, 61-63; ponovno tiskano u knjizi *Iz kulturne prošlosti Brača*, Split, 1970, 40-44 (Biblioteka za društvena nauke, 6), bez promjena.

⁹ Na osnovi rada Josipa Jurića *Collegium Illyricum Lauretanum* (rukopis disertacije u Archivum Instituti Orientalis u Rimu, theses 37) treba još istražiti postoje li popisi učenika iz prvog razdoblja rada ovog učilišta, jer bi Vladošević bio među prvima, budući je kolegij osnovan 1580.

¹⁰ Među znamenite Trogirane ubraja ga Petar Lučić u svom opisu *De Viris Illustribus Traquariensis* (zadarski rukopis, Ms. 617, list 111r-112r; izdanje Ferrari Cupillija u spomenutim *Memorie*, 1864, 218-221). Daniele Farlati (*Illyrici Sacri tomus quartus, Venetiae*, 1769, 227-228) piše o njegovu biskupovanju. Carlo Federico Bianchi ga je uvrstio među znamenite zadarske kanonike (*Zara Cristiana*, I, Zara, 1877, 207-208) i ninske biskupe (isto, II, Zara, 1873, 221). Ivan Ostojić ga navodi kao opata (Benediktinci u Hrvatskoj i ostalim našim krajevima, III, Split, 1965, 288), u vrijeme kada je opatija bila u komendi.

Metro edita, nec non quatuor particulis distincta

Per Sebastianum Mladineum sacerdotem Dalmaticum, Brachiensem etc.

76v Sebastianus Mladineus Petro Cippico Aloysii filio,
Compatri humanissimo

Vitam Beati Ioannis Traguriensium Episcopi mea in primis qua erga illum afficior devotione, tuo deinde suasu Petre Cippico qui mihi, et suadere, et imperare potes metro dicavi. Siquidem probe memini Catharinam uxorem tuam ornatis- simam vehementius quam effari possim egrotare, quæ cum nullis medicorum curationibus iuvari posset Divi Ioannis Brachium afferri iussit: tum elaboratum gemmis, auroque fulgentem, qui digito inherebat annulum detraxit, ac Sancto Pontifici conse- cravit. Atque ideo non præterea expectationem pristinæ inte- gritatem recuperavit sanitatis. Hanc tu præclaram nactus occa- sionem non modo me rogasti verum etiam pluribus incitasti, ut veterem historiam quæ profusa oratione scripta extabat versi- bus innovarem, Ego vero sic tibi morem gerendum existimavi, ut in tuo quoque nomine carmen quantulumcumque emittatur. Quando- quidem te miraculorum lectione quibus antistes gloriosissimus vivus, ac vita functus claruit mirifice oblectari non ignoro,

77r Urgebant quoque maiorum tuorum Illustria merita | uti egregii illius Coriolani cuius in Asiatico bello, et gerendo, et scri- bendo virtus enituit; Hunc itaque laborem exiguum scilicet mei erga te amoris significationem sic accipito, ut pietate colas, auctoritate probes, patrocinio tuearis. Ceterum mihi es rogan- dus, ut ne dicendi stylum qui Ioannis prestantiam multo est inferior, sed promptam, qua susceptus est, quaque offertur voluntatem spectes. Quotus enim quisque reperitur qui illius sanctitatem miraculorum seriem, morum ellegantiam, frugali- tatem Ecclesiæ Dei gubernande periciam, aeteras denique virtu- tes, quæ omnem omnium sermonem excellunt, oratione (ut par est) complecti queat.

77v Sebastianus Mladineus ad Divum Ioannem Traguriensem Episcopum

Hec tibi devotus cecini pia carmina Vates,
Carmina, que Vitæ sunt monumenta tuæ.
Brachigenam sed tua longe miracula vincunt,
Nec potis est laudes exhibuisse pares.
Res gestas equare tuas, qui versibus audet,
Oceano modicam scilicet addit aquam.
Tu pius infantem quamvis ne temne Sebastum,
Ast apud Empyreum protege Dive Patrem.

78r Ioannes cum Legato, qui Hungarie populos visitatum ibat in Illyricum venit, et Ecclesiæ Traguriensis Episcopus deligitur

Particula Prima

Ioannes Latio Tragurinas venit ad oras
Invitusque sacrum mitre suscepit honorem.
Templa Deum rexit, castis et præfuit aris,
Rebus mirificus gestis, et numine plenus.
5 Hec cano. Pontifices magnum celi ornamentum;
Quos olim textit pendentibus infula vittis.
Romula, presentes huic aspirate labori,
Consortis laudes, vestri nam dicere conor;
Tu quoque cui locuples purissima pectora complet
10 Gratia: non habiles oneri Dea suffice vires, *
Celitus inspira, Christiano carmina vati. *

Qui tibi perpetuo promittit dicere laudes *
 Non dum erat imperio Veneti subiecta Leonis,
 Caesaribus, nec adhuc parebat regibus ullis
 15 Gens Tragurina sibi condebat libera leges
 Libera vivebat placitis, et more priorum
 78v Quum cecus proceres Traguri in civilia vertit
 Arma furor, multumque odiis tumuere malignis
 Usque adeo tristis cives invasit Erynnis
 20 Ut iam fata sibi impendere suprema timeret
 Parvus in afflictata residens ditio Senatus
 Interea Illustris Roma descendit ab alta
 Orator, missuque patris, qui praesidet orbi 20
 Pura Dei rudimenta docens, tendebat ad Hunnos
 25 (Pannoniae tum regna pater Colomanus habebat)
 Cumque per Illyridis transiret forte marine
 Littora; Iaderam lassus divertit in urbem.
 Hec Tragurinatorum quando pervenit ad aures
 Fama patrum, navi celeres vertuntur Iadram *
 30 Grata quibus fuerat patrii concordia coetus.
 Legatumque humiles adeunt, flexique precantur
 Labentem Traguri, ut patiat visere terram
 Utque intestinos veniat sedare tumultus,
 Seditio inveteravit enim civilis in urbem, 22
 35 Nec potis est, aiunt evellere mente furorem.
 Egregium ille ratus commissi muneris esse
 Principium, si pace inimicos vinciat alma;
 Ad freta inter direxit Herus Tragurina Latinus
 Et veniens miti flexit sermone tenaces
 40 Invidiae populos, urbemque in multa redegit
 Otia: dein rapidum letus pergebat ad Istrum
 79r Extulerat non ille pedem, a menibus urbis, *
 Cum Traguri Antistes morbo correptus acerbo est,
 Aeteriasque domos nostris conscendit ab oris.
 45 Gens sine pontifice, et sine dulci Ecclesia sponso *
 Restitit, et mestas movit viduata querellas. *
 Legatum repetit Latium Tragurina Senectus
 Atque iterum votis, iterum clamore fatigat.
 Romuleum genus, et vere pietatis imago.
 50 Civica qui mutas cum dulci bella quiete,
 Ecce adversa novat nostros fortuna labores,
 Solare o, sevo mentes angore refertas,
 Eque tuo nobis comitatu delige, dixit,
 Pontificem, et viduo pastorem profice ovili,
 55 Ille pater durum suscepit mente laborem
 Cui sanctum committat opus, quis dignior esset,
 Advena, quem sacro mitre decoraret honore
 Hunc circum iuvenes ornatis moribus ibant.
 Ibant, sed multo reliquis insignior unus
 60 Nomine Ioannes, cognomine dictus avito * 24
 Ursinus, morum forma quod peditus esset.
 Illius e vultu pietas, lucebat, et alma
 Religio, et multum reliquis gravitate preibat.
 Summa videbatur generatus ad omnia certe.
 65 Hunc delegit Herus quamvis florente iuventa
 79v Ioannem porro verbis hortatur amicis. *
 Christiane cultor fidei certissime, dixit,
 Macte tibi commendo gregem quem cernis egere
 Pastoris: divina movent sic numina coeli,
 70 At iuvenis verecundus humo defixa tenebat
 Lumina, pallebatque ceu sponsa Hymenoeis,
 Sollicitus quando explorat responsa meritis,

Denique sermonem placido sic fudit ab ore.
 Ne mea difficili iuvenilia subdere tentes 26
 75 Colla iugo, non apta oneri, non apta labori.
 Sarcina maturis debetur sensibus ista;
 Expediam quecunque mihi mandaveris hęros
 At non mitra meos cinget veneranda capillos
 80 Nec mea Dalmaticis condent membra sepulcris.
 Desine, fixa sedet menti sententia nostrę.
 Sed timidus Orator Iuvenem corroborat almus.
 Ferre iugum Domini ludo festivus omni est.
 Si minor es, poterit tempus supplere vetustas
 85 Virtutum, viresque Deus fragilemque fovebit
 Aetatem, Genitrixque aderit Sanctissima Christi;
 Que studet urgentes hominum lenire dolores
 Ne tristere locis, quoniam disiungimur ipsi
 Nos optata quies supero sociabit in axe.
 Talibus interdum monitis accomodat aures *
 80r 90 Atque gubernandum Christi suscepit ovile
 Ambas deinde manus tendens ad sydera flexus
 Numen ait cęli, cui me parere necesse est,
 Arida nunc mea rore riga stellantis Olympi
 Pectora: quo valeam, caulas curare receptas
 95 Et pastoralem patiens tolerare laborem.
 His actis Tragurina cohors festiva ciebat
 Gaudia: votivi ardebant altaribus ignes.
 Deinde oratori grates egere perennes.
 O pia progenies; edunt longo ordine Cives
 100 Officiis equare tuum quis possit amorem? 28
 Vicisti vires collato munere nostras.
 Ergo tibi altitonans mercedem solvet opimam,
 A quo cuncta fluunt humane commode genti
 I, pater, ito diu Traguri memorandus in urbe.
 105 Assint custodes almi, et comitentur euntem
 Aligeri: reducemque tuis sine labe reponant
 Finibus: O utinam rubeo potiare galero.

80v Ioannes summa omnium commendatione pontificatum gessit, 30
 et nonnullis miraculis vivens claruit

Particula Secunda

Pontificum Princeps Laurentius urbe Salonis
 Tinxit Ioannem Sacris, Mitramque decoro
 Imposuit capiti, atque ornavit tempora vittis
 Nunc mihi virgo refer quantis cum laudibus ipse
 5 Vixerit, et quantum Traguri profecerit urbe.
 Cartula quicquid habet sacrorum tota librorum
 Novit, et ingenio, et moderandi prestitit arte.
 Assidue Christi dulcem potabat amorem
 Deinde viam reliquis superas monstrabat ad arces,
 10 Ut solet infantum nutrix studiosa suorum, 32
 Prima cibos gustare bonos, ut lactea sanguis
 Membra riget bonus, et vitalia pectora format.
 Sanctis et patribus similis, quos prisca tulerunt
 Saecula stratus humi, atque super recubabat acutis
 15 Asparagis, oransque insomnes ducere noctes
 Consuevit, nullam capiens per membra quietem
 O, quoties duro contusus membra flagello
 O quoties mersus brumali frigore in equor
 81r Ut sensus posset glacie frenare rebelles
 20 Ille recusavit lautis accumbere mensis
 Sepeque ieiunus maceravit pallida tristi

Ora fame, abstinuit pretiosis vestibus uti
 Setosus nudos pungebat sacculus artus
 Sanis consiliis inopes, opibusque iuvabat
 25 Et semper navare piis quod presule dignum est
 Officiis, nitidesque Dei libare per aras
 Excessusque hominum votis ac thure piavit.
 Nature incipio nunc excellentia cursum
 30 Scribere Ioannes superie que fecit in oris.
 Vernantes pleno rubebant ubere vites,
 Et sua lustrabant festivi rura coloni,
 Grandine sed nymbis commista Iuppiter uvas
 Contrivit, dulci, et spoliavit munere campos
 35 Ioannis famuli redeuntes pauca tulerunt
 Musta domum pluviis certe nymbis relicta
 Ergo minus leta patronum voce monebant. * 34
 Reddidit immitis paucos vindemia botros
 Vixque cadi medium vulgo que thena vocatur
 Omnibus ex decumis Tragurini implevimus agri
 40 Iste liquate acinos, ac dolia nostra parate
 Musta fluent virtute Dei exundantia dixit.
 Herentes animis famuli precepta capessunt.
 81v Comprimere utque uvas cepere, natantia vino
 Fervere prela vident, nec non tria grandia complent
 45 Dolia: ceu retulit presago pectore vates
 Cymbula Pontificem Sicensem vexit ad urbem
 Que fors hybernis Adrię superata procellis
 Mergitur ad syrtem, que nostris Plancula fertur
 Merguntur comites, manibusque tumentia vertunt
 50 Cerula: vel tabulis herent, terreque propinquant.
 Funditur inde cadus, glaucis, et fluctuat undis
 Vino quem nauta infelix onerarat emendo,
 Omnia Pontificem agnoverunt numina ponti:
 Visus et ire pedes tumidasque fugare procellas
 55 Incolumis, liquido nec mersit in equore plantas.
 Fluctibus eripuit, navemque, hominesque eadumque
 Ac tandem Traguri sacras remeavit ad edes:
 Exactis aliquot spatiis variabilis evi 36
 Obsedit validus miseram Colomanus Iadram
 60 Nempe illam patriis tentabat subdere sceptris
 Stabat contra urbem funesti machina belli,
 Quam Rex Pannonicus mira fabricaverat arte
 Inde pharetrati quatiebant menia glande
 Peones, et nullam speravit Iadra salutem
 65 Iamque erat extremis illi da rebus agendum.
 Scilicet, et quoscumque globos, ac tela, facesque
 82r Civis Iadrensis diros direxit in hostes,
 Illius in multas recidebant cuncta ruinas
 Talia Ioannes, ut sensit prelia Iadre
 70 Permagne doluit pietatis imagine motus
 Quin etiam puro Christi succensus amore,
 Ivit Iaderam bellum si extinguere posset
 Christigenum pacisque duces coniungere nexu
 Atque ita Iadrenses affatur Episcopus egros
 75 Vos revocate animos tristes, et mittite questus
 Forte Deus pavidam solvet formidine gentem
 Ducite Pannonicis ubi murus panditur armis
 Et mi commonstrate locum quo bellica surgit
 Machina: vadentesque pater commitatur in arcem
 80 Inque faces audax ruit, inque volantia saxa 38
 Accipit inde manu fundam fundeque lapillum
 Implicat, et celo erectus divina precatur
 Numina: Bellorum o Princeps qui diceris esse 12

Te duce Davidis Goliatum runda peremit
 85 Et Sythicum ferro extinxit Iuditha Tyrannum
 Nunc incepta tuere Deus, nunc dirige dextram
 Concidat ut nostris feralis machina fundis
 Rex, et Iadrenses socio iungantur amore
 Denique fundarum laxari iussit habenas
 90 Inque insultantem lapides iactaret in hostem
 82v Sternitur extemplo geminatis ictibus agger.
 Pannonicique duces rauco surgente tumultu
 Frustra aliam belli conantur ponere molem
 Pugna desistunt profugi, et sua castra relinquunt
 95 Spe rex frustratus legatos mittit Iadram
 Si placet uniri regno vel fœdere iungi
 Deditur illa pio Ioannis flexa rogatu
 Civesque ornatum excipiunt diademate Regem
 Querit Rex agedum quis tantum Marte valebat
 100 Ut conscendentem muros detruderet hostem?
 Ioannes, aiunt, nulli pietate secundus,
 Pugnavit virtute patris, quæ tartara vincit
 Ille accersitum rogat unde repente furorem
 Hausisti: lapide, et funda quod nostra valebat
 105 Arma potes? vel non tibi regia scepra timenda
 40 Olli respondit tranquilla mente sacerdos,
 Christi me iucundus amor, compellit obire
 Hanc pugnam, o lux Pannonici clarissimi Regni
 Christicolum fuco madeat ni sanguine tellus,
 110 Quandoquidem una fides vobis, et numen Olympi
 Auricomum talis flexit sententia Regem
 Agnovitque calere senem fervore tonantis
 Ioannemque genu Rex inclinatus adorat
 Antistes venerande ait, o qui pectore sanctum
 83r 115 Numen habes: o qui pietate armatus amica
 Martia Iaderę vertisti a finibus arma.
 Atque meum Regis fregisti robur inermis
 Da precor optatum reditum nostrique memento
 Imperii mentemque roga pro rege supremam,
 120 Dixerat hinc dives gemmas atque aurea confert
 Dona sacerdoti tulerat quę Peonum ab oris
 Hinc una Sici sanctos adiere penates
 Dumque patris abitum populo committante pararent
 Talia grati animi Ursino signa debantur
 125 Dalmatię laus et mitrate gloria gentis
 Quid tibi Iadrenses pugnam referemus ob istam
 Compensare auro, et linguis merita alta nequimus
 Alluet undisonus donec nostrum Adria litus
 130 Nostra tuos validos celebrabit lingua lacertos
 Victricisque erimus memores per secula fundę
 At quando Indigetes fueris translatus ad altos
 Hostia multa cadet nostras votiva per aras
 Protinus Aligeri antiqua Michaelis in aede
 Ut venere parat Ioannes sacra tonanti
 135 Cernuntur Etherio descendens orbe columba
 * 42 Que niveo sedit libantis vertice Divi
 Tamquam diu mansit donec divina peracta est
 Victima, deinde strepens alis repetivit Olympum
 83v Obstrupuit tali monstro Colomanus, et inquit
 140 Cęlica Ioannis peribent miracula vitam
 Naravitque aliis quod solus viderat Heros.
 Officiis igitur sacrorum rite peractis.
 Littora concordēs adeunt Tragurina Dynastę
 Quum ventum. ornavit Colomanus templa Deorum

145	Oblatis pariterque auxit regalibus urbem Quanta Salonarum numquam tribuere Tyranni Hinc sedes patrias, et Moesia regna revisit Ioannes regem dextra signavit euntem, Et factis rutilans insignibus urbe remansit.	44
150	Non ego Apolineo quamquam sermone politus Essem: vel doctę illustratus Palladis arte Nomina virtutum digne celebrare valerem Et quę Dalmatico Ioannes gessit in Orbe.	
84r	Ioannis Vaticanium obitus, et exequię	48
	Particula Tertia	
	Ioannes canis rugisque senilibus albam Ornarat faciem, meritis ornatior amplis Et senium diri oppressit violentia morbi, Iamque dolor laterum fragiles consumpserat artus	
5	Parcarumque diem senior cernebat adesse. Advocat ergo greges hominum iam morte propinqua Quos proprius stantes lacrymis affatur obortis Chara mihi soboles, anime pars intima nostre En me fata vocant, oculis ac denique vestris	
10	Subtrahor, et Stygie persolvo debita morti Nunc igitur vidui solertem querite vobis Pontificem: Sophia, et vite integritate potentem Vos mihi aspectu dulcis tueatur Iesus. Ne ve salus vobis vite, neu copia rerum	
15	Desit: ager pinguis, pecudes sint ubere pleno. O mihi si Dominus stellantes annuet arces Quantum vos precibus, quantoque favore iuvabo, Vos etiam nostri memores estote precantes. Hortor ut ignito nexo vivatis amore,	
20	Quo succensa Deo proles equęva parenti, 84v Huc humilis venit, mortalesque induit artus, Crudeli ut lapsum repararet funere mundum	50
	Cernitis ut fragilis tenuique similima rori est Vita hominum, ut violis citius pretervolat albis	
25	Annis heroes vivebant millibus olim Ceu prisce referent Hebręa volumina legis Tandem completis effluxit cursibus aetas,	*
	Fluxerunt reges, quorum orbis scepra timebat Quare agite ad placidam celo properate quietem	
30	Vosque parate mori: Lachesis fatalia vertit Fila manu, et penitus vivis excedere oportet Sic ait, hinc vates casum pronunciat urbis Post vestra exurgent scelerate secula gentes In quas irata exercebunt numini penas	
35	Quin Sythicus miles Traguri dominabitur urbe Męnia disiiciat, captosque abducat alumnos	52
	Post longum vero exilium patria arva revisent Constituentque novas arces, et męnia circum, Martiaque arma geret genus insuperabile bello;	
40	Lassus erat lingua, et defecit spiritus ori. Tunc omnes aula turbas exire benignus Obsecrat, extremumque valere gementibus edit Binos dumtaxat vita fugiente sodales	
85r 45	Adiunxit, coramque parens adsistere iussit Dein se divinis commisit mentibus orans. Christe salus hominum, et generis custodia nostri Adami duos quondam miserata labores	14

Parce meo sceleri, et patrata piacula mitis
 Ablue namque tuum violavi crimine numen
 50 Huc propera extremoque meo succurre labori
 Tentando ne me superet Cotyceus anguis
 Excipe nunc animam terraena mole solutam
 Inque Syona refer si factis digna reposco
 Huc ades, et virgo Aligerum stipata catervis
 55 Obvia: mitratique senes, quos regia cęli
 Iam tenet, ęternaque Dei qui luce nitetis
 Orarat pręsul, gemuit tum corde subimo *
 Seque superposuit spinosis vepribus, inquam
 Vepribus ut quondam consueverat ipse locari;
 60 Oscula libabatque cruci, Mariamque vocabat
 Auraque vitalis frigantia membra reliquit 54
 Scilicet extinctum passim lamenta sequuntur
 Infaustusque hominum occupat ora tumultus *
 Atra incedebat gemebundus veste sacerdos
 65 Hanc florens ętas, hunc flebat cana senectus
 Matronę lacerare genas, et pectora palmis
 Tunderę, et admistam lacrymis depromere vocem
 Devoteque Deo castissima corda puelle
 85v Fletibus urgebant tepidis exangue cadaver
 70 Quum tristes tandem lacrymę, et lamenta quierunt
 Asparagis, duro educantur membra cubili,
 Per totum lacera, et multis livoribus atra
 Et pia funebri lavit ratione cadaver
 75 Fonte manus: pulcrisque ornavit vestibus illud,
 Confestim Pariam Ioannes fertur in ędem
 Quem feretro impositum sacri venerantur honesto
 Pręsbyteri, et feretro astantes solemnia dicunt
 Testudo templi rutilat funalibus alta;
 80 Thuricremisque calent solemnes ignibus arę
 Spargitur ast aliis lustrali flumine corpus
 Effundunt alii violas, et candida circum 56
 Lilia: vel capulo plorantes oscula figunt.
 Divus adhuc media tumulandus in ęde iacebat,
 Quum varii egrorum cernuntur in ordine motus
 85 Lincea Ioannes donavit acumina cęcis,
 Ast alibi turbe solidantur membra trementes
 Cernere erat vólucris claudos concurrere gressu
 Erumpunt Stygii ex obsessa gente Leones
 Et strepitu repetunt Phlegetontia regna fugati
 90 Hic multi festo miscebant gutture cantus
 Pro donis Christo grates referendo receptis
 Vesper erat, iam iamque cadebat opaca Polo nox
 86r Condere pontificem gellida tellure parabant
 Vittatusque aris renovat funalia cętus
 95 Percutiturque hymnis iterum lugubribus ether
 Est locus excelsa Laurenti pulcher in ęde
 Damiani, et fratris casta altaria Cosmę *
 Respicit hunc Titan, medio quando Axe laborat
 Hic cinis illatus terre nutriticis in alvum
 100 Claudit, et secto decoratur marmore tumba * 58
 Et tumbę inscribunt Ioannes Romula proles
 Hac iacet Antistes Traguri Sanctissimas urna

Particula Quarta

Postquam naturę cessit mirabilis heros
 Ossa colebantur Christiana lege sepulta, *
 Iamque diu superos Phebus lustraverat orbis *
 5 Invaduntque urbem Traguri, nec sancta Deorum
 Tempa sinunt rutilis nudant altaria gemmis
 Et violant simulacra manu, et pedibus conculcant
 Deinde alias populantur opes, et menia terre
 Exequant predamque manu post terga revinctam
 10 Abducunt pueros, castas cum matre puellas
 Dulces et sponso, nec non fidelissima fratres *
 Pectora: vel natos exoptatosque parentes
 Et meste lacerant genitricis ab ubere raptos 62
 15 Infantes, cruor insontum per compita agrorum
 Undat ió: et matrum salvuntur viscera luctu
 Abvehitur soboles menti sacrata Triformi
 Abvehitur cętus sacer.
 Quos inter Pręsul Traguri mestissimus ibat
 87r 20 Annales reppetens ac patrum dicta priorum
 Corde gemit, mentumque repentibus irrigat undis
 Et sic forte gregem pastor solatur abactum
 Eccine Ioannes cecinit mihi fata vetustus
 Captivos fore concives, et funditus urbem
 Iri deletum scelerate ob crimina gentis
 25 Grex meus et mecum stimulantem ponite curas
 Invasus quoniam celesti numine Divus
 Subdidit exilio, e santo patria arva revisent
 Atque ideo reditus vobis spes certa relicta est
 Sic ait, interdumque viam celerare iubetur
 30 Itur ad ignotas Nabatheę carinis oras 64
 Quippe feram tolerant gentem, que nescit honestum
 Atque plaga multis peregrina vivere lustris
 Coguntur Sythicis, et subdere colla Tyrannis
 At pater ille hominum studium cui competit orbis
 35 Ingenita flexus tandem pietate gementes
 Ad freta Dalmatię Traguri revocavit alumnos
 Nempe ut se colerent, ac sancti pręsulis artus
 Ast illi patriam cinxerunt menibus urbem
 Solicitaque opibus studuerunt mente parandis
 40 At sancto nullos Ioanni solvere honores
 Cura fuit: nulla cineres pietate colebant
 Abdideratque illos diuturna oblivio terra
 Apparent visu Ioannis ab Ethere manes 66
 87v 45 Vir fuit in Traguri populo pauperimus unus
 Relligione tamen locuples cultuque Deorum *
 Christianis meritis multum repletus, et annis
 Huic nomen Theodorus erat, quem Pręsul ab astris
 Leniit ut spirans liquido solet aere flatus *
 Per visumque senem dictis et suscitatis istis
 50 Cum forte palea stratus dormiret agresti:
 Ioannes Traguri memorabat Episcopus adsum
 Qui terra iaceo, atque umbra neglectus opaca
 Surge citus Theodore, mea, et mandata reporta
 Pontifici qui nunc Tragurinis pręssidet aris
 55 Sedulus ut cineres tenebroso, e carcere nostros
 Eruat, et merito illustret splendore sepulcrum
 Non hic vanus erit labor omnia namque patronus
 Sęcula vester ero volucris de hinc umbra recessit
 Evigilans Theodorus ait fallentia sunt hec 16

60 Somnia: tum nulli nugas reseravit inanes
 Hebdomadas aud septem spatiis effluserat una
 Rursus Ioannes mento venerabilis albo
 Et nitido Christi signoque stolaque decorus
 Adfatur visu per amica silentia noctis
 65 Confice hi mea iussa senex nec temne quod hortor
 Non ego te falsa ceu crudis imagine ludo.
 88r Mente herens Theodorus adit iussumque retexit
 Pontifici, cui responsum ne somnia cures
 O Theodore vetant his credere dogmata Christi
 70 Ergo fidem senior monstris non prebuit illis
 Lignorum cum forte struem portaret ab agro
 Sic arcere famem, et miseram servare senectam
 Consuevit fessusque pedes requiesceret umbra
 Tristia subtilem capiens per lumina somnum
 75 Luce coruscus adest, vexillique excitat illum
 Cuspide Ioannes, et dextra tangit amica
 Excute corde metum (cepit) prodesse laboro
 Ad patremque urbis mitratum sedulus ito
 Nuncius: Humanos humeros vidisse recense
 80 Celituum feror huc multa ducente caterva
 Credo equidem, Theodorus ait commisaque faxo
 Sed cedo custos nostre et fiducia terre,
 Dic ubi quierendi cineres, quove ossa sepulcro
 Clausa iacent fustis respondit laureus urnam
 85 Indicat antiqua Laurenti querite in eade
 Hec fatus stellis fulgentia regna petivit
 Narranti presul Theodoro credidit ista
 Ac totam iubet evulgari visa per urbem
 Sollicitusque rogat confectę etatis alumnos
 90 Quid ferat, et quidnam testetur longa vetustas
 Quenam fama viri? numquid vestigia vite
 88v Sint aliqua? herentes illi reminiscimur aiunt
 Dalmaticos in ferre senes, quod ab urbe profectus
 Romula Ioannes Tragurinum rexerit eadem
 95 Divina virtute potens, qui plurima fecit
 Signa: tibi fidus dictorum testis ladra est
 Sed post excidium Traguri, et crudelia gentis
 Fata latent animos Divi monumenta parentis
 Testibus his instructus herus concedit ad Edem *
 100 Martyris hunc alii passim comitantur eundo
 Et reperit fustem sacra presulis ossa notantem
 Tum superis grates festivo corde peregit
 Ac triduana sue indixit ieiunia plebi
 Obscura, ut cineres possint tellure cavari
 105 Implorato igitur: celesti numine votis
 Antistes repetit turba stipatus ovanti
 Lauro signatam foliis vernantibus urnam
 Marmor erat limo conclusum forte profundo
 Acceptoque ligone manu prior ille tenacem
 110 Inpingebat humum, reliqui sed cepta sequuntur
 Effodiunt fossam magno cum murmure templi
 Nec mora contingunt lapidem, qui dia tegebat *
 Ossa: canuntque Deo fausto modulamine laudes
 Marmora non Memphis tantam si cuncta derentur
 115 Letitiam parerent, aut auri massa reperti
 89r Hinc certant dedurere marmor ab ore sepulcri *
 Et sanctos ima cineres educere fossa
 Sed nullis potuit palis cuneisque moveri
 Arte peritorum quamquam studioque fabricorum
 120 Tum pius Antistes sacro vestitus amictu
 Admoveret ipse manum petram si posset ab urna
 Vertere: sed frustra ille etiam tentata reliquit 72

Multa animo voluebat herus, quali arte valeret
 Tollere fatalem tumuli de vertice petram
 125 Ac tandem secum fatorum arcana penetrans
 Saxum ait, insontem Theodorum vertere oportet
 Quem Deus alloquitur, qui nobis abdita pandit
 Huc accersitus senior iam debilis evo
 Cultello, ut stipulam, detraxit marmor ab ore
 130 Sarcophagi; nequeunt pali quod tollere grandes
 Tum Dios reseravit opes, atque indicat artus *
 Artusque inspiciens primus tali ore salutat
 Salvete o Sancti cineres Antistitis, inquit
 Salvete o pleni divino robore manes
 135 Vos ferte auxilium Theodoro ferte roganti
 Vicinumque senem extreme reponete Diei
 Admirande Senex cui vis celestis inheret
 Consueta populum Traguri pietate tuere.
 Comibus Illyricas oculis, et respice terras
 89v 140 Sarcophagus mirum patefactus fudit odorem
 Nil tantum Casie redolent, nec mollis Acanthus
 Puniceusque Curcus, non sic sudantia spirant
 Balsama, vel variis depicta coloribus Hybla
 Interea summo stantes in vertice montis
 145 Et fessi quotquot Tragurina per arva sedebant
 Fragrantes auras stupidi sentire coloni
 Corpus erat nulla corruptum parte sed humor
 Terreus haud multum levam mandaverat ulnam
 Cetera divinam integrum virtute manebat
 150 Illicet Antistes vittatis septus alumnis
 Sanas reliquias fossa relevavit ab alta
 Inque laboratam gemmis auroque cupressum
 Intulit, et nitido cupressum marmore cinxit
 Marmor in Illustri sublimiter ede locavit
 155 Psalmicinesque aras renovant surgentibus hymnis
 Confecta cinerum pompa miracula rursus
 Claescent: acies sanantur lucis ege
 Surdorumque patens conceditur auribus usus
 Passibus incipiunt claudi properare citatis.
 160 Eumenidumque furor vexatus desinit artus *
 Atque ita fervebat sanctum sub marmore numen
 Ocia dum lentis ridebant grata colonis
 Sed quando Veneti navali Marte volebant
 90r Expugnare Chium Latiis memoratur in arvis
 165 Acta per Adriacas auctis violentibus undas
 Inpelit venit Tragurina ad littora Classis
 Tum peregrina manus spoliis intenta ferendis
 Tentat Ioannis sanctum asportare cadaver
 Sed quia consurgens Boreas iam vela vocabat
 170 Anellunt dextram secumque per equora portant
 Linquentes lacerum violato numine corpus.
 At graviter Divus punivit celitus hostem
 Trigintaque rates magna in discrimina vertit;
 Nymbosis illas vel tempestatibus egit
 175 Vel dedit in predam latiis, vel corpora peste
 Consumpsit: multique Adrie moriuntur in undis
 Sex e triginta Venetos remeare canales
 Crepte ventis, histi, saloque carine
 Ioannis que forte manum nexere vereendam
 180 Auricomque tulere Duci venerabile donum
 Mox oratores Venetas mittuntur ad arces
 Res abiuratas Divi dextramque petitum
 Atque ubi delati submissa voce precantur
 Christiani o splendor generis, nitidissime Princeps * 18

185 Et tue ad Illyricum devectę classe phalanges
Diripũere urbem Traguri sacramque tulere
90v Indigetis dextram nostrę qui prospicit urbi
Quod te per Christi dulcem obsecramus amorem
Per diadema tuum, perque invincibile sceptrum
190 Ulnam tu nobis violatam redde benignus *
Dilacerare scelus divorum corpora magnum est
At senior solio residens malitus acerno
Legatos oculis plane conspexit amicis
Atque ipsis reddi iam iam spolia omnia iussit
195 Ioannis vero diam ceu penitis ulnam
Ad loca Dalmatię numquam Tragurique feretis
Irrita respondiť, iactatis verba precantes
Nos Veneti satius veneramur numina Divum
Mesti Oratores redeunt, ac triste recensent
200 Ręsponsum, et valde gemuit Tragurina propago
Sed memoro qualis gemitum fortuna secuta est
Annua forte aderant Ioannis festa beati
Nocturnęque preci populus de more vacabat
Nec non pontificis rutilam vigilabat ad aram
205 Cernitur interea lucenti crine cometas
Finibus ab Venetis volueri consurgere motu
Acriumque procul rutilo flagrare per orbem
Lumine: Dalmatia, atque Croatica terra repulsit
Et citius dicto Traguri superastitit eđe
210 Meniaque implevit Sydus fulgore coruscũm
91r Insolita pavidę serventur luce caterve
A superisque petunt celo portente recludi
Ecce autem interiit lumen redeuntibus umbris
Et forte Edituus celsum repetivit Asylum
215 Clarius ignicomo vidit Titane micantem
Preşulis eđiculam; intravit stupefactus in illam
Et reperit nivea velatam syndone dextram
Ossa superpositam, et venerandi Antistitis aras
Nempe Dei arbitrio resplenduit ulna per Eťhram *
220 Ulnula Celicibus quidni delata ministris *
Pandite nunc Cives Traguri, que comoda vobis
Contulit? et quali vos o discrimine Divus
Eripuit: que signo dedit. quo numine fervat?
Dicite Ioannisque ex ordine promite laudes.
225 Perplexus dubia Iordanus mente vagabat
Verane ter sancti Miracula preşulis essent
Quare spina mihi digitum penetravit acuta
Et tumuit venis crudeli dextera subo
Nec vulnus potuit medica sanarier arte
230 Iamque dolor penitus vires extranserat altus *
Cumque pretiosã gemeas Ioanni vota dicavi *
Ti, parcat, nostrumque levet miserando laborem
In somnis prospecta mihi Ioannis imago
Plagam sanare, ac digitum purgare tumentem
235 Cumque recessisset tenuis caligo soporis
91v Expunctam digito spinam sine vulnere vidi
Meque parens fato eripuit mirabilis atro
Domnius ipse etiam Galaderlus corde fideli
Ioannis vires, et facto celebria testor
240 Illius prebere fidem virtutibus odi
Exedit recidiva mihi precordia febris
Extantoque humore animam periturus agebam
Quin etiam fluxit teneris e naribus ultro
Nec fluidus triduo cessavit currere sanguis
245 Credulo Ioannem devotus corde vocavi *
Affuit ille mihi visu iratusque reprehendit

Quod sua tardus eram cęlestia credere facta
 Tempora deinde mihi tactu perstrinxit amico
 Et fluvius nares, et febris membra reliquit
 250 Atque ego Ioannis recoło Mencogna triumphos
 A tenero cęcus nobis fuit unicus unque
 Filius, infelix oculorum peste laborans
 Adduxi puerum supplex Ioannis ad ossa
 255 Inde domum clara donatum luce reduxi
 Evasi facie deformis, et omnia captus
 Membra feror sacram Divi Tragurinus ad aram
 Ex templo vultus formam viresque recepi
 Angebar furiis agitata puerpera Ditis
 92r 260 Et mea pre nimio lacerabam membra furore
 Sed iubeo castam deferri presulis ulnam
 Mox nigra expulsus rediit sub Tartara demon
 Freycius Veneto cum Principe bella Tyrannus
 Gessit: et armigeri dubio in certamine Divum
 265 Inspecie Senis expugnantem videmus hostes
 Hortantem cuneos Traguri dehinc astram petentem
 Nauta procellosis pavidus versabar in undis
 Voveo pro reditu Ioanni naufragus, et mi
 Ioannes tumidum pacavit celitus equor *
 270 Intulerat pestem Tragurinis menibus hospes
 Indigena, et nostro persolvi vota patrono
 Expulit ille necem, atque in Turcica regna remisit
 Ast ego febriculam patiens Catharina voracem
 Cippica: ferales vidi adventare sorores
 275 Nostraque deflebat iocundus fata maritus.
 Divinum sed enim Ioannis numen adoro
 Atque estus tremulo ignita ad convexa recessit
 Me quoque Brachigenam Ioannis plurima tangit
 Gloria: cum nitidum cuneis lapidica secarem
 Marmor ut excelsam fabricarem presulis arcem
 280 Montana potuit nunquam de rupe revelli
 Sedulus attentans repeto fabrilia mane
 Et lapidem video divinitus esse resectum.

Finis

55r IN DIVUM IOANNEM EPISCOPUM TRAGURIENSEM

Exastichon.

Sebastianus Mladineus

Dalmaticas Latio venit Romanus ad Oras;
 Et mirus nostra Presul in Urbe fuit.
 Undis Neptunum : Bacchum vite : ense Quirinum,
 Vincit: id et Sicum, nos et Iadra videt.
 Vates: Aegrorumque Pater: tetricque fugator
 69v Daemonis: et vite dat modo sgina sue.

IN EUNDEM

Idem

Dive, Traguariadum decus immortale tuorum:
 Quo vitam celebrem; quo tumulum ore tuum?
 Namque fides superant nostras, miracula vivi:
 Et qua fecisti vivus, ea ossa probant.
 Ergo tuas taceo laudes; et viscera pronus
 Offero: sint dono viscera nostra tibi.

20

Idem

Urbe satus Graia, celebri de stirpe Quiritum,
 Vix Mitre tandem dona rogatus adit.
 Ast populum egregio rexit sudore Traguri,
 Et plenus, fecit plurima signa, Deo
 Carmen Apollineo et si nōrim pangere torno;
 Mirifici haud possem, gesta referre Patris.

IN DIVUM IOANNEM EPISCOPUM TRAGURIENSEM OB CUSTODITAM CIVITATEM,

Ode dimetrum iambum

Sebastianus Mladineus

Invicte Preses Caelitum		Armis Iadram Paeonum,	
Hos, Chr̄iste, coetus aspice,		Exemit, atque maximo	
Qui vota laeti, debita,		Casu, quod ictu bellicam	
Laudesque solvunt Presuli:		Funde retudit machinam.	
5 Cura perenni moenibus	70r 45	Et sanctus illum spiritus	
His pr̄sidenti, creditis;		Palumbis in vestigio,	
Nec non tuenti; quolibet		Sacris vacantem, devolans	
Versentur in discrimine.		Caput supr̄a testatus est.	
Deo vocatus Romula		Casum Traguri et Civium	70v
10 Ex urbe, canis sensibus,	50	Captivitatem, fataquē,	
Aetate quamvis lubrica		Sub morte, vates qualia	
Curam Tragur̄i suscipit.		Pr̄dixit, et secuta sunt.	
Pastoris ergo munere		Artus reclusi marmore,	
Hic functus est fideliter,		Morbo levant multiplici,	
15 Multo refertus Numine;	55	Aegros, iniquo et Daemone,	
Verbo potens et moribus.		Obsessa curant corpora.	
Sub veste molli debile,		Nonnulla post volumina	
Setoso arabat sacco,		Solis, repertus laurea	
Corpus, frequenter vepribus		Humo: replevit myrrheo	
20 Super cubabat asperis.	60	Odore, fragrans, moenia	
56r Frugalitate praeditus		Redit per auras brachium,	
Multa: cibum penuriae		At Aede Marci, plurimo	
Dedit Pater, pauperum,		Fulgore vibrans, corporis	
Torumque concessit suum		Adh̄esit atque pristino.	
25 Orans trahebat integras	65	Sexcenta sed miracula	
Persepe noctes; castaque		Vetusta dent recentibus	
Aut membra mergens frigidum		Locum: fugat nam pessima	
In aequor, aut flagris petens.		Flagella nunc Tragurio.	
At signa multis edita		Famem nefandam, pestis et	
30 Locis: piam testantia	70	Tabem, et furores Martios	
Vitam: quis unquam dimetris		In regna vertit Persica	
Exponeret mortalium?		Suis et auget ocium.	
Paucis racemis grandia		Deo perennes Optimo	
Replevit, orans, dolia,		Grates agamus cernui,	
35 Undante musto: saxea	75	Tali quōd urbem Praeside	
Cūm grando vites l̄serat.		Tragurii dignatus est. Amen.	
Sicum solvens Tragurio			
Gressu pererrat aequora			
Mersus, ratemque et omnia			
40 Hillis ruina sustulit.			

AD PETRUM LUCIUM, PATRITIUM,
SPECTATEQUE VIRTUTIS IUVENEM DE SORORIS OBITU.

Sedastianus Amicus.

Quid causse est, tacita video te mente loquentem,
Musa malum sileat, quod mea Petre tuum.
Cum fundant alii versus, et iusta sorori
Lilia, quam secto stamine Parca tulit.
5 Sic tecum. quam vana mihi Fortuna videris?
O quam me fallit sermo Sebaste tuus?
Qui nulli ex nostris iactas, te cedere amicis;
Siccine amas nostrae vincula amicitiae?
En mala nostra gemunt alii, te nempe silente.
10 Solus Apollineo tu ne furore cares?
Cum socius nostri deberes esse doloris:
Capta quidem somno tunc Elegia tua est.
Sed te perque animam, per charae fata sororis
Deprecor, ut ducas otia nostra boni.
15 Talis neve tuam subeat sententia mentem.
Petre, tuus quoniam verus amicus ego.
Accipe quin caussam, nostreque silentia Musae
Ne damno: soleo namque dolere malis.
At cineres postquam et versus conspeximus ultro:
20 Nostra tum libuit claudere sponte Chelim,
Non mihi caussa fuit lacrymabile scribere carmen:
Sed grates leto corde referre Deo.
Immo fui quondam miratus valde Poetas,
Qui flevere, dolor certe ubi nullus erat.
25 Forte animo fratrem ac magno lenire studentes.
Germaneque obitum plangere, vivit enim:
57v Nulla ubi sunt mentis fastidia: nulla senectus
Nulli ubi sunt morbi: debita nulla necis
Illic Virginea laetatur septa Caterva
30 Et veris celi gaudet in arce bonis.
Illic iam fruitur Christo sine fine Marito;
Et consanguineis utilis illa foret.
Ac, ne sim salvus, si non faelicior illa est,
Cui cunctae mundi dote darentur opes.
35 Quin licet et claro et sapienti iuncta fuisset,
Et sobolem dignam se genuisset ea:
Certa lege tamen subeunda pericula tandem
Mortis erant: quoniam nemo perennis homo.
Ad superos nec forte choros evecta fuisset.
40 Dignum forte nephas esset adorta Styge.
Quare age, da lacrymis finem et devota Tonanti
Dona refer, cuius gestit amore, soror.
Et mihi, si tecum officiis certare reliqui,
Parce precor: mentis non fuit iste dolus.
45 Esse tibi in claris rebar virtutibus ingens
Praesidium; quibus es natus amice bonis.
Iam, verum ut fatear, dulcis fuit illa dierum,
Lucia qua affinis facta propago Deo est.

Laus Deo optimo Maximo 1587

IN REVERENDISSIMI PATRIS HIERONYMI MAZZARELLI,
PATRITII TRAGURIENSIS, NONAEQUE ABBATIS, ET EPISCOPI
DE CHRISTI ECCLESIA LONGE MERENTISSIMI, OBITUM.

Sebastianus Mladineus

58r

Octoastichon.

Hanc urge lacrymis ð Nona tepentibus Urnam;
Frigida Pastoris nam tegit ossa tui.
Qui decus eximium Traguri, qui splendor avitae
Gentis erat, nec non totius Illyrici.
Virtutum Antistes, Christi germana propago;
Et mitratorum gloria multa Patrum.
Ergo Sydereas animus penetravit ad oras,
Illius ad cineres hospes Iader habet.

67r

SEBASTIANUS MLADINEUS IOANNI CARISSIMO NEPOTI
ETERNAM REQUIEM PRECATUR.

Christe meo aeternam requiem concede nepoti,
Lux illi Empiree luceat alma domus.
Peccavit fortasse tibi iuvenilibus annis,
Deleat ergo Crucis lubrica facta labor.
5 Cum iudex tandem solio residebis in alto.
Dextrum cum iustis da retinere latus.
Aspiciat vultum placidum, et vocem audiat istam
Huc scande, et regni percipe iura mei.
10 Hunc Stygii nullus tangat cruciatus Averni,
Hunc, tua cerbereo liberet ore manus.
Sunt haec signa mei, quo te complector, amoris,
Care nepos, Divum sit tibi vita precor.

IN EUNDEM.

Ioannes patrum aspiciens moerore refertum,
Desine ait, cineres desine flere meos.
Namque mihi vitam Christus concessit Olympi;
Parcarum illuxit sat mihi fausta dies.

84v

IN OBITU ORNATISSIMI VIRI VALERII MAZZARELLI

Mazzarellus obit, Tragurinae gloria terræ,
Occidit et splendor, gens Epetima tuus.
Quin etiam sophiae et priscae gravitatis alumnum
Deflevit passis, docta Minerva comis.
5 Ergo, ait, hospitium sacrae mihi corrui artis,
Doctorum cecidit portio magna virum.

Sebastianus Mladineus

Znakom * označen stih u pjesmi Vita Beati Ioannis Episcopi Traguriensis naknadno je protumažen drugim rukopisom na rubovima listova.

Pjevanje prvo; stihovi 10 i 11: od riječi non do Christiano protumaženo: tuque oneri tanto Sanctissima mater / Vires prebe pares, inspira carmina vati. Stih 12: riječ perpetuo - perpetuas. Stih 29: riječi celeres vertuntur Iadram - Iadram petiere frequentes. Stih 42: riječ non - vix. Stihovi 45 i 46: od riječi et do querellas - et sacro viduata sponso flevit, et ingentes sparsit mestissima questas. Stih 60: riječ dictus koju je Lučić prije sam ispravio, jer ju je prvotno pogrešno napisao, protumažena: dictus. Stih 67: riječ Christiane - Christiadam. Stih 89: riječ interdum - interea. Stihovi 1-22 sačuvani samo u rukopisu R 6608.

Pjevanje drugo; stih 35: riječi certe nymbis - atris nimbisque. Stih 135: riječ Cernuntur - Cernitur.

Pjevanje treće; stih 27: riječ aetas Lučić je napisao tako da bi se moglo pročitati i actas, protumažena je kao aetas. Stih 57: riječ subimo - sub imo. Stih 63: riječi Infaustusque nominum - Atque hominum infaustus tunc occupat etc. Stih 97: riječ casta - sacrata. Stih 100: riječ Claudit - Claudī.

Pjevanje četvrto; stih 2: riječ Christiana - veneranda. Stih 4: riječi Indomiti venerunt - Cum subito veniunt. Stih 11: riječ fidelissima - fidissima. Stih 46: riječ Christianis - Christiadam. Stih 49: od riječi senem do istis - atque senem dictis astatur amicis. Stih 99: riječ concedit - procedit. Stih 112: riječ dia - diva, vel sacra. Stih 116: između riječi certant i dedurere - tumuli (umjesto riječi sepulcri). Stih 131: riječ Dios - divas. Stih 160: stih desinit - deserit. Stih 184: riječ Christiani - Christiadam. Stih 190: riječ Ulnam - Dextram. Stih 219: riječ Ethram - astra. Stih 220: riječ Celicibus - Cēlītībūs, vel Cēlicolis. Stih 230: riječ altus - ingens. Stih 231: riječ Cumque - Cum. Stih 245: čitav stih: Confregio supplex veneranda ad busta patroni. Stih 267: riječ mi protumažena mox. Stihovi 130-282 sačuvani samo u rukopisu R 6608.